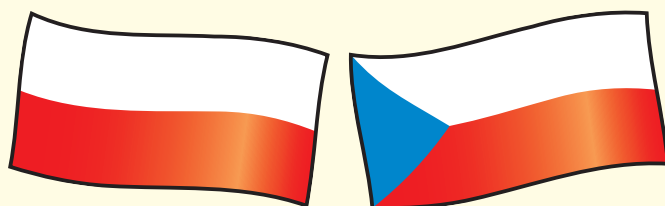

Zpráva z 10 let činnosti Euroregionu Glacensis 1996 – 2006

Vydavatel: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis
ul. Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko
tel. +48 74 867 71 30, fax +48 74 865 91 66
e-mail: eg@euroregion-glacensis.ng.pl
www.euroregion-glacensis.ng.pl

Překlad: Karina Kurková

Příprava: Katarzyna Borkowska

Tisk: Drukarnia i Wydawnictwo Hector Sp. z o.o. - Długoleka

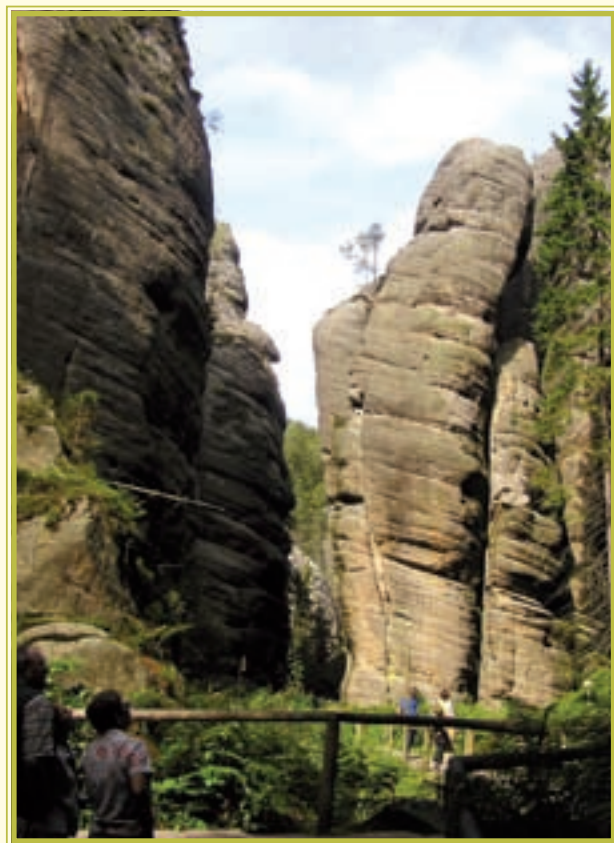
Fotografie: Archiwum Euroregionu Glacensis

OBSAH

I. Úvod	4
II. Vznik Euroregionu	4
III. Území Euroregionu	5
IV. Členové	6
V. Legislativní a institucionální rámce	10
VI. Principy působnosti a spolupráce	10
VII. Orgány euroregionu	11
VIII. Partnerství obcí a institucí	12
IX. Nejdůležitější události v dosavadní činnosti	13
X. Podpůrné programy příhraniční spolupráce EU na území Euroregionu Glacensis	21
XI. Analýza dosažených cílů a bariéry v činnosti	26
XII. Hlavní náměty činnosti v období 2007-2013	28
XIII. Pravidla financování a příjmy v jednotlivých letech činnosti	29

Kladsko

Teplické Skály

I. Úvod

Blíží se 10. výročí vzniku Euroregionu Glacensis. Podíváme-li si na těchto deset let z pohledu získané finanční podpory z Evropské unie a iniciativ, které se díky ní uskutečnily, tak můžeme bezesporu mluvit o úspěchu. Jedná-li se o počet „aktérů spolupráce“, tak ten se vzhledem k výchozí situaci z roku 1996 přinejmenším ztrojnásobil. Rovněž státní hranice, která byla kdysi bariérou pro spolupráci, se více otevřela díky zprovozněným hraničním přechodům. Do budoucnosti se tak můžeme dívat s optimismem. Česko-polská hranice se dočkala objektivních kritérií při rozdělování finančních prostředků a jako nejdelší polská hranice obdrží finanční prostředky, které umožní rychleji řešit zaostalosti z minulosti a růst iniciativ zaměřených na budování dobrých sousedských vztahů.

Je hodně problémů, kterým je nutné se nadále věnovat a které se nepodařilo vyřešit během dosavadní desetileté činnosti. Určitě je tu přetrvávající proces zpřístupňování hranice pro malé a střední podniky. Je to stále v plném rozsahu nevyužitá šance. Vzájemné příhraniční hospodářské kontakty by se významně zvýšily, kdyby na některých hraničních přechodech bylo umožněno odbavování zboží.

Po deseti letech společných zkušeností jsme vypracovali strukturu a úroveň spolupráce. Byly definovány problémové okruhy a akční plán na dalších deset let činnosti. Na dalších stránkách Vám prezentujeme úspěchy spolupráce a záměry, které plánujeme v budoucnosti realizovat společně s našimi členy.

II. Vznik Euroregionu

Euroregion Glacensis patří k šestnácti euroregionům působícím na polských hranicích a je jedním ze šesti v česko-polském příhraničí. Přeshraniční spolupráce v oblasti středních a východních Sudet má již mnohaletou tradici. Státní hranice, která vede horskými hřebeny, díky svému reliéfu a chybějící infrastruktuře přispívala k navázání kontaktů mezi českou a polskou demokratickou opozicí. V říjnu 2006 bude 25. výročí vzniku Polsko-česko-slovenské solidarity, jejíž činitelé výrazně ovlivnili rozvoj dvoustranných kontaktů v Kladsku a tím i vznik Euroregionu Glacensis. Díky těmto setkáním a navázaným přátelstvím se na přelomu 80. a 90. let objevily důležité podněty ke spolupráci. Přispěly k tomu i demokratické proměny, které v té

Rada Euroregionu v Kudowie Zdroju - 1998 r.

První předsedové české a polské euroregionu MVDr. František Bartoš a Czesław Kręciwost po podpisu smlouvy o vytvoření Euroregionu - 5.12.1996, Hradec Králové

době probíhaly v České a Polské republice. Potvrzením těchto proměn bylo např. navázání přátelské spolupráce mezi samosprávami příhraničních měst a obcí, každoroční pořádání (od r. 1990) Česko-polských dnů křesťanské kultury a v neposlední řadě i iniciativa (od r. 1989) nadhraničního měsíčníku „Ziemia Kłodzka - Od Kladského pomozí - Glatzer Bergland“ vydávaného Nakladatelstvím Ziemia Kłodzka a Polsko-česko-slovenskou solidaritou. Konference zakládající přeshraniční spolupráci, která se konala 17.-18. května 1991 v Náchodě, stanovila budoucí oblasti spolupráce v česko-polském příhraničí. Zúčastnilo se jí přibližně 150 zástupců české a polské příhraniční společnosti.

Dne 18. září 1992 ve Wałbrzychu 21 zástupců místních společenstev z wałbrzyského a opolského vojvodství a severovýchodních Čech podepsalo smlouvu „Dohoda o nadhraniční vzájemné spolupráci a o vzniku Nadhraničního svazu měst a obcí Česká republika - Polsko“. V podepsaném dokumentu byl stanoven hlavní cíl, a to koordinace úsilí pro hospodářský, kulturní a společenský rozvoj a společné řešení ekologických problémů vyskytujících se v příhraniční oblasti.

V květnu 1993 české a polské obce podepsaly v Hradci Králové prohlášení o požadavku vytvoření Nadhraničního svazu měst a obcí.

Stejný přístup a snahu o přeshraniční spolupráci bylo možné v letech 1993-1994 sledovat v celé „jádrové“ části sudetského regionu. Spolupráce obcí česko-polského příhraničí Kladsko se změnila ve formu součinnosti v rámci Stálého regionu česko-polské spolupráce, který vznikl formálně na pracovní konferenci v Nové Rudě 29. března 1994.

Do roku 1994 zástupci místních samospráv prosazovali svůj odlišný - vzhledem k typickým procesům „euroregionalizace“ - přístup k přeshraniční spolupráci, která měla, dle jejich názoru, spočívat ve vymezení oblastí a forem příhraniční spolupráce při současném stanovení jejích realizátorů a termínů plnění, však bez zbytečné institucionální, resp. tvoření struktur euroregionu.

Od roku 1994 dochází v samosprávních kruzích na české i polské straně ke změně názorů na formu spolupráce a začíná se zvažovat požadavek vytvoření euroregionu s názvem „Glacensis“. Tento navrhovaný název má historické kořeny a je odvozen od středověkého latinského

pojmenování Kladské kotliny. Byl prohlášen tím správným názvem pro budoucí nadhraniční svaz samosprávních jednotek.

Dne 9. února 1994 proběhla registrace, vzniklého v roce 1992, Sdružení obcí Kladska, které začalo podporovat myšlenku územní samosprávy týkající se příhraniční spolupráce a zdůrazňovat podobné hospodářské problémy obcí a prosazovat hájení společných zájmů zakladatelů sdružení, tj. územních samospráv.

30. května 1994 Samosprávní oblastní sněm (Sejmik) Wałbrzyského vojvodství schválil na zasedání v Trzebiezowicích zahájení procedury zakládání Euroregionu Glacensis.

Dne 16. ledna 1996 v Rychnově nad Kněžnou sedm starostů českých územních samospráv (z Náchoda, Rychnova nad Kněžnou, Šumperka, Ústí nad Orlicí, Trutnova, Orlického Záhoří, Police nad Metují) a Primátor Hradce Králové podepsalo smlouvu o vzniku Regionálního sdružení pro spolupráci Pomezí Čech, Moravy a Kladska, které od 9. března 1998 působí jako sdružení měst a obcí „Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis”.

Dne 5. ledna 1996 byla v Hradci Králové podepsána Rámcová smlouva mezi Sdružením obcí Kladska a Regionálním sdružením pro spolupráci Pomezí Čech, Moravy a Kladska o vzniku euroregionu s názvem „Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis”. Chronologicky to bylo osmé území přeshraniční spolupráce na polských hranicích a druhé v česko-polském příhraničí. Dříve vznikly euroregiony: Nisa, Karpacki, Sprewa-Nysa-Bóbr, Pro Europa Viadrina, Tatry, Bug a Pomerania. Dne 17. března 2000 v obci Długopole Dolne bylo z iniciativy Sdružení obcí Kladska založeno Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis, které bylo registrováno Oblastním soudem ve Świdnici jako nový polský partner v euroregionu. Založení nového sdružení bylo zapříčiněno nezbytností vzájemného přizpůsobení euroregionálních struktur na obou stranách hranice (vznikla organizace, která zaměřila svou činnost pouze na příhraniční spolupráci). Tím se Euroregion Glacensis otevřel pro obce, které projeví vůli přistoupit k česko-polské příhraniční spolupráci.

Slavnosti založení Euroregionu Glacensis
v Hradci Králové - 5.12.1996 r.

III. Území Euroregionu

Území euroregionu má rozlohu cca 5000 km² a žije zde na 1,1 mil. obyvatel. Jeho významnou část zaujímají horská pásma středních a východních Sudet a předhůří. Téměř na celém území euroregionu se vyskytují přírodně a krajinářsky zajímavé oblasti, které přispívají k rozvoji cestovního ruchu.

Polská část euroregionu se nachází v jihovýchodní části dolnoslezského vojvodství u státní hranice s Českou republikou. Členy euroregionu je 33 obcí, které patří do okresů: kladského, ząbkowického, dzierzoniowského, strzelińskiego a wałbrzyského, s celkovou rozlohou 3217,27 km² a počtem 420 tis. obyvatel. Členy euroregionu jsou dále okresy: kladský a ząbkowický. Hranice tu vede po hřebenech a vrcholech horských pásem jako jsou Soví, Stolové, Orlické, Bystřické, Bardzké, Zlaté, Bialské hory a Masív Sněžníku, který je zároveň nejvyšším bodem na polské straně (1425 m n. m.). Na západní straně jsou Čechy a na východní Morava. Největšími městy v této oblasti jsou Wałbrzych, Dzierżonów, Bielawa, Kladsko, Nowa Ruda, Strzelin, Bystrzyca Kłodzka a Ząbkowice Śląskie.

Česká část euroregionu má 104 členy z území okresů: Hradec Králové, Trutnov, Semily, Rychnov n. Kněžnou, Náchod, Ústí n. Orlicí, Pardubice, Chrudim, Svitavy, Šumperk a Jeseník. Celková rozloha těchto obcí činí cca 1792 km² a žije zde na 420 tis. obyvatel. Členy euroregionu jsou kromě obecních samospráv také kraje: Královéhradecký, Pardubický a Olomoucký a svazky obcí. Na území české části jsou dominantním horským pásmem Krkonoše s nejvyšší horou na území euroregionu - Sněžkou (1602 m n. m.), Orlické hory a Jeseníky.

Hlavními městy a současně sídly sekretariátů euroregionu je Rychnov nad Kněžnou na české straně a Kladsko na polské straně.

K nejvýznamnějším výhodám euroregionu patří dokonalá zeměpisná poloha a dopravní dostupnost, kterou ovlivňují následující faktory:

- tranzitní oblast – nejkratší spojení mezi Prahou a Varšavou,
 - přímé silniční a železniční spoje s Prahou, Varšavou a všemi většími městy v zemi,
 - sousedství velkých městských aglomerací s mezinárodními letišti – Praha a polská Vratislav,
 - sousedství atraktivních území České republiky a malá vzdálenost od německé či rakouské hranice,
 - systém hraničních přechodů s Polskem (silničních, železničních, malého pohraničního styku a turistických),
- Přirozenou výhodou regionu je bohatství přírody. Významná je i péče o zachování nejcennějších hodnot přírodního prostředí, jejímž důkazem jsou vyhlášené chráněné oblasti:
- Krkonošský národní park na české straně,
 - Národní park Stolových hor na polské straně,
 - krajinné parky: Śnieżnický, Książański, Sovích hor, Wałbrzyské Sudety
 - chráněné krajinné oblasti: Broumovsko a Orlické Hory
 - řada přírodních rezervací, z nichž k nejnavštěvovanějším patří mj. Adršpašsko – teplické skály, Králický Sněžník, Jaskinia Niedźwiedzia (Medvědí jeskyně), Vodopád Wilczy, Szczeliniec Wielki (Velká Hejšovina) a Błędne Skały (Bludné skály),

Přírodní bohatství dokonale doplňuje zachované v těchto atraktivních oblastech bohatství spojené s činností člověka. Četná lázeňská a klimatická místa, pevnosti a vojenské objekty, chrámy, zámky a muzea jsou svědectvím společné historie a bouřlivých dějin pohraničí.

Díky dobré infrastruktuře cestovního ruchu, informační a rekreační infrastruktuře, a také četným střediskům zimních sportů, patří česká i polská část Euroregionu k hlavním turistickým oblastem ve svých zemích.

Kromě průmyslu turistických, lázeňských a rekreačních služeb, které jsou základem rozvoje, k významným odvětvím lze započítat strojírenský, nábytkářský, papírenský a sklářský průmysl a těžbu nerostných surovin.

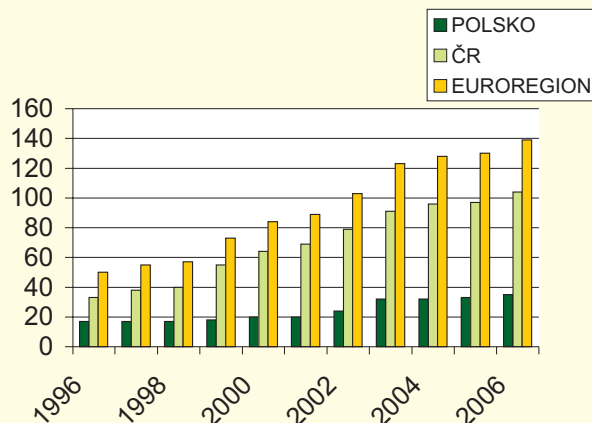
IV. Členové

V souladu se Stanovami Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska - Euroregionu Glacensis členy euroregionu jsou polské obce, které jsou sdruženy ve Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis a česká města a obce, které patří do sdružení měst a obcí „Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis“.

Stanovy Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis v § 3 stanovují podmínky přistoupení ke sdružení, co zároveň znamená vznik členství v euroregionu. Řádným členem se může stát každá obec. Vůle přistoupení ke Sdružení by měla být vyjádřena formou usnesení Zastupitelstva obce. K přijetí do řad řádných členů dochází na základě usnesení Valné hromady členů Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis.

Ke sdružení měst a obcí „Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska - Euroregion Glacensis“ (na české straně) mohou přistoupit města, obce a kraje po předchozím schválení příslušného zastupitelstva, které musí zároveň přijmout stanovy sdružení. Členy sdružení mohou být i další právnické osoby za podmínky, že s jejich členstvím bude souhlasit i příslušný statutární orgán (svazky obcí).

Ve fázi tvoření euroregionu měla partnerská sdružení celkem 50 členů. Po pěti letech činnosti v rámci euroregionu spolupracovalo již 89 členů, kdežto v současné době je jich 139. Nárůst počtu členů v jednotlivých letech činnosti prezentuje obrázek č. 1.

Struktura členu euroregionu v jednotlivých letech jeho činnosti

TABULKA Č. 1 - ČLENOVÉ POLSKÉ ČÁSTI EUROREGIONU

Č.	Členské obce	Okres	Datum vstupu	Počet obyvatel	Rozloha v km ²
				529923	3210,68
1.	Bardo	Ząbkowicki	1996	5758	73,41
2.	Bielawa	Dzierżoniowski	2002	33157	36,2
3.	Boguszów - Gorce	Wałbrzyski	2003	17635	27
4.	Bystrzyca Kłodzka	Kłodzki	1996	20806	338,6
5.	Ciepłowody	Ząbkowicki	2000	3286	77,5
6.	Czarny Bór	Wałbrzyski	2003	4887	66,31
7.	Duszniki Zdrój	Kłodzki	1996	5393	22,3
8.	Dzierżoniów	Dzierżoniowski	2002	37008	20
9.	Głuszyca	Wałbrzyski	2003	9654	61,9
10.	Jedlina Zdrój	Wałbrzyski	2003	5312	17,5
11.	Kamieniec Ząbkowicki	Ząbkowicki	2000	8881	95,96
12.	Kłodzko	Kłodzki	1996	29799	25
13.	Kłodzko - gmina	Kłodzki	1996	17437	252
14.	Kudowa Zdrój	Kłodzki	1996	10615	34
15.	Lądek Zdrój	Kłodzki	1996	9741	117
16.	Lewin Kłodzki	Kłodzki	1996	2029	52,2
17.	Mieroszów	Wałbrzyski	2003	7558	76,2
18.	Międzylesie	Kłodzki	1996	8048	189,3
19.	Nowa Ruda	Kłodzki	1996	25730	37
20.	Nowa Ruda - gmina	Kłodzki	1996	12833	140
21.	Polanica Zdrój	Kłodzki	1996	6964	17,2
22.	Przeworno	Strzeliński	2005	5364	111,96
23.	Radków	Kłodzki	1996	9776	139,9
24.	Stoszowice	Ząbkowicki	1996	5766	109
25.	Stronie Śląskie	Kłodzki	1996	7902	145
26.	Strzelin	Strzeliński	2006	22033	171,64
27.	Szczawno Zdrój	Wałbrzyski	2003	5844	14,9
28.	Szczytna	Kłodzki	1996	7616	133,2
29.	Walim	Wałbrzyski	2003	5956	78,8
30.	Wałbrzych	Wałbrzyski	2003	129409	84,8
31.	Ząbkowice Śląskie	Ząbkowicki	1999	23854	146,9
32.	Ziębice	Ząbkowicki	2002	18763	222,4
33.	Złoty Stok	Ząbkowicki	1996	5109	75,6
34.	Powiat Kłodzki		2002	174 689	1643,5
35.	Powiat Ząbkowicki		2006	71 414	800,77

Slavnosti 5-let Euroregionu Glacensis

TABULKA Č. 2 - ČLENOVÉ ČESKÉ ČÁSTI EUROREGIONU

Č.	Členské obce	Okres	Kraj	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Datum vstupu
1.	Bačetín	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	388,00	8,13	2000
2.	Bartošovice v Orlických horách	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	206,00	35,61	1996
3.	Batňovice	Trutnov	Královéhradecký	685,00	4,47	2005
4.	Bělá nad Svitavou	Svitavy	Pardubický	478,00	11,56	2005
5.	Benecko	Semily	Pardubický	1 142,00	16,52	2003
6.	Bernartice	Trutnov	Královéhradecký	902,00	17,93	2002
7.	Bílá Voda u Javorníka	Jeseník	Olomoucký	289,00	15,00	1998
8.	Bohdašín	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	235,00	5,38	1996
9.	Bohuslavice nad Metují	Náchod	Královéhradecký	978,00	14,14	1999
10.	Borová	Náchod	Královéhradecký	180,00	3,10	2005
11.	Borovnice	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	384,00	8,19	2005
12.	Brandýs nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	Pardubický	1 423,00	4,34	1999
13.	Broumov	Náchod	Královéhradecký	8 191,00	22,26	1999
14.	Bystré	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	228,00	3,28	1996
15.	Čenkovice	Ústí nad Orlicí	Pardubický	192,00	5,97	2003
16.	Čermna nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	1 013,00	10,98	2001
17.	Červená Hora	Náchod	Královéhradecký	186,00	2,10	2004
18.	Červený Kostelec	Náchod	Královéhradecký	8 446,00	24,06	1996
19.	Česká Čermná	Náchod	Královéhradecký	446,00	10,98	2004
20.	Česká Skalice	Náchod	Královéhradecký	5 447,00	17,36	2002
21.	Česká Třebová	Ústí nad Orlicí	Pardubický	16 655,00	4,09	1999
22.	České Meziříčí	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	1 634,00	21,91	1999
23.	Deštné v Orlických horách	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	625,00	32,09	1996
24.	Dobré	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	837,00	17,35	1997
25.	Dobruška	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	7 036,00	34,44	1996
26.	Dobřany	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	114,00	4,05	1996
27.	Dvůr Králové nad Labem	Trutnov	Královéhradecký	16 167,00	35,82	1999
28.	Horní Adršpach	Náchod	Královéhradecký	519,00	19,72	2003
29.	Hostinné	Trutnov	Královéhradecký	4 759,00	8,06	1999
30.	Hradec-Nová Ves	Jeseník	Olomoucký	304,00	4,50	2003
31.	Chleny	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	266,00	4,10	2005
32.	Chlístov	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	95,00	1,38	2003
33.	Chlumec nad Cidlinou	Hradec Králové	Královéhradecký	5 298,00	21,43	2003
34.	Jablonné nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	Pardubický	3 054,00	4,38	1996
35.	Janov	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	110,00	3,40	1996
36.	Jaroměř	Náchod	Královéhradecký	12 736,00	23,95	1999
37.	Javornice	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	879,00	18,41	1997
38.	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	6 163,00	26,19	2002
39.	Kounov	Ústí nad Orlicí	Pardubický	246,00	11,35	1996
40.	Králiky	Ústí nad Orlicí	Pardubický	4 682,00	52,79	2001
41.	Královec	Trutnov	Královéhradecký	158,00	9,95	2002
42.	Krchleby	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	81,00	1,69	2005
43.	Křinice	Náchod	Královéhradecký	359,00	16,45	2003
44.	Kuks	Trutnov	Královéhradecký	235,00	4,82	2002
45.	Kvasiny	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	1 343,00	6,66	2001
46.	Lampertice	Trutnov	Královéhradecký	446,00	5,84	2002
47.	Lanškroun	Ústí nad Orlicí	Pardubický	9 893,00	20,65	1998
48.	Lavičné	Svitavy	Pardubický	133,00	4,69	2005
49.	Letohrad	Ústí nad Orlicí	Pardubický	6 165,00	23,55	1996
50.	Lhoty u Postštejna	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	275,00	5,72	2002
51.	Liberk	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	694,00	54,08	1996
52.	Lukavice	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	520,00	10,90	2000

53.	Machov	Náchod	Královéhradecký	1 132,00	19,39	1999
54.	Náchod	Náchod	Královéhradecký	21 197,00	33,26	1996
55.	Nové Město nad Metují	Náchod	Královéhradecký	10 071,00	23,13	1999
56.	Nový Hrádek	Náchod	Královéhradecký	697,00	11,40	2003
57.	Ohnišov	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	480,00	10,51	1996
58.	Olešnice v Orlických horách	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	486,00	14,29	1996
59.	Opočno	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	3 171,00	14,01	1996
60.	Orlické Záhoří	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	206,00	29,14	1996
61.	Osečnice	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	282,00	7,84	1996
62.	Pěčín	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	488,00	14,76	2000
63.	Podbřezí	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	478,00	7,86	2001
64.	Police nad Metují	Náchod	Královéhradecký	4 293,00	24,40	1996
65.	Proseč	Trutnov	Královéhradecký	1 845,00	34,03	2006
66.	Prostřední Lánov	Trutnov	Královéhradecký	1 542,00	16,96	2002
67.	Provodov - Šonov	Náchod	Královéhradecký	996,00	22,50	2004
68.	Rokytnice v Orlických horách	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	2 430,00	40,19	1999
69.	Rychnov nad Kněžnou	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	11 640,00	34,96	1996
70.	Říčky v Orlických horách	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	92,00	14,80	2000
71.	Sedloňov	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	251,00	19,01	1996
72.	Skuhrov nad Bělou	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	1 071,00	16,64	1999
73.	Slatina nad Úpou	Náchod	Královéhradecký	302,00	10,11	2004
74.	Slatina nad Zdobnicí	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	826,00	16,31	1997
75.	Sněžné	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	120,00	6,07	1996
76.	Solnice	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	2 109,00	12,66	2000
77.	Studnice	Náchod	Královéhradecký	1 035,00	10,39	2004
78.	Svidnice	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	162,00	4,62	2005
79.	Synkov - Slemeno	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	353,00	7,25	2001
80.	Šonov u Broumova	Náchod	Královéhradecký	289,00	20,74	2003
81.	Špindlerův Mlýn	Trutnov	Královéhradecký	1 324,00	76,91	1999
82.	Trutnov	Trutnov	Královéhradecký	31 239,00	103,40	1996
83.	Třebechovice pod Orebem	Hradec Králové	Královéhradecký	5 676,00	21,01	2000
84.	Týniště nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	6 331,00	52,45	2000
85.	Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	Pardubický	15 007,00	36,37	1996
86.	Val	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	291,00	6,04	2003
87.	Vamberk	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	4 769,00	21,04	1999
88.	Velké Poříčí	Náchod	Královéhradecký	2 299,00	7,45	1999
89.	Vrbice	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	124,00	2,43	2005
90.	Vysokov	Náchod	Královéhradecký	381,00	5,65	2004
91.	Záměl	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	596,00	5,50	2006
92.	Zdobnice	Rychnov nad Kněžnou	Královéhradecký	163,00	33,05	1996
93.	Zlatá Olešnice	Trutnov	Královéhradecký	154,00	9,43	2002
94.	Zlaté Hory	Jeseník	Olomoucký	4 393,00	85,95	2003
95.	Žacléř	Trutnov	Královéhradecký	3 670,00	21,82	1997
96.	Žamberk	Ústí nad Orlicí	Pardubický	6 051,00	16,91	1996
97.	Žernov	Náchod	Královéhradecký	217,00	4,69	2004
98.	Pardubický kraj	Kraj	Pardubický	506 818,00	4 519,00	2002
99.	Olomoucký kraj (okres Šumperk, Jeseník)	Kraj	Olomoucký	166 999,00	2 034,49	2005
100.	Královéhradecký kraj	Kraj	Královéhradecký	549 202,00	4 758,20	2005
101.	Dobrovolný svazek obcí Region Orlické hory	svazek obcí	Královéhradecký	13 093,00	447,70	1996
102.	Sdružení obcí Žacléřsko	svazek obcí	Královéhradecký	5 176,00	64,97	2002
103.	Svazek obcí 1866	svazek obcí	Královéhradecký	3 117,00	55,44	2004
104.	Dobrovolný svazek obcí Brodec	svazek obcí	Královéhradecký	3 467,00	26,75	2005

V. Legislativní a institucionální rámce

Euroregion je dobrovolným svazem Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis a sdružení měst a obcí „Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska - Euroregion Glacensis“ který vznikl na základě Smlouvy o vytvoření česko-polského Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregionu Glacensis. Za tvoření euroregionu a jeho rozvoj bylo v prvním období působnosti zodpovědné na polské straně Sdružení obcí Kladska a na české straně Regionální sdružení pro spolupráci Pomezí Čech, Moravy a Kladska.

Euroregion nemá právní subjektivitu, spolupráce je zaměřena na koordinaci hlavních aktivit v souladu se záměry euroregionu. Jeho orgány působí na základě právních norem svých zemí.

Euroregion působí na území příhraničních okresů České republiky a na území Dolního Slezska Polské republiky. Euroregion Glacensis se ve své činnosti řídí principy a rozhodnutími stanovenými v:

- Evropské rámcové úmluvě o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady (tzv. Madridská charta), podepsána v Madridu dne 21. května 1980 včetně Dodatkového protokolu k Úmluvě,
- Evropské rámcové dohodě o spolupráci v příhraničních oblastech, přijaté Evropskou radou ke konci roku 1980,
- Evropské chartě hraničních a přeshraničních regionů, schválené Evropskou radou dne 19. listopadu 1981,
- Evropské chartě územní samosprávy, schválené Evropskou radou dne 15. října 1985,
- Smlouvě mezi Československem a Polskou republikou o dobrých sousedských vztazích, solidaritě a přátelské spolupráci ze 6. října 1991,
- Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o přeshraniční spolupráci, podepsané ve Varšavě 8. září 1994,
- Smlouvě mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o malém pohraničním styku, podepsané v Praze 17. ledna 1995,
- Smlouvě mezi Českou republikou a Polskou republikou o změně Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o malém pohraničním styku, podepsané dne 8. června 2000, vyhotovené v Praze 17. ledna 1995,
- Smlouvě mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci a vzájemné pomoci při katastrofách a jiných vážných událostech ze dne 8. června 2000,
- Smlouvě mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci v oblasti vědy a techniky, podepsané 13. ledna 2000.

Legislativním základem činnosti euroregionu jsou:

- Rámcová smlouva o vzniku Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska podepsaná dne 5. prosince 1996 v Hradci Králové,
- Stanovy Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska,
- Stanovy Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis schválené dne 17. března 2000 v obci Długopole Dolne,
- Stanovy Sdružení měst a obcí Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska - Euroregion Glacensis, schválené 18. února 2000.

VI. Principy působnosti a spolupráce

Seznam základních principů, na nichž se zakládá působnost Euroregionu Glacensis a práce všech jeho orgánů a podpůrných struktur, má univerzální charakter. Jsou to totiž rámce nadhraniční spolupráce, která platí nejen v polských euroregionech. K těmto principům patří především:

- partnerství (rovnoprávnost a rovnost) stran,
- subsidiarita,
- solidarita,
- zpracovávání koncepcí nebo strategií přeshraničního rozvoje,
- dobré sousedství obyvatel příhraničí,
- zachování identity (národní, státní, regionální a místní),
- dobrovolné spolupráce,
- parity a rotace,
- pragmatismu,
- přátelství a důvěry,
- konsensu,
- apolitičnost v působnosti vnitřních struktur euroregionu.

Zvláštní význam v praxi přeshraniční spolupráce mají následující principy:

- **partnerství**, především horizontálního partnerství, tj. mezi partnery na obou stranách hranice; tento druh partnerství je založen na paritě stran nezávisle na velikosti státu z územního, hospodářského a demografického hlediska. Pro rozvíjení tohoto druhu partnerství je nutné překonávat řadu překážek, které vyplývají z rozdílů v oblasti administrativy, pravomocí a zdrojů financování;
- **subsidiarity**, chápáné velice rozsáhle jako pomoc mezinárodních, ústředních a národních institucí a organizací v dosahování cílů přeshraniční spolupráce realizovaných regionálními a místními společnostmi;
- **solidarity** přeshraničních oblastí, zapsané v nejnovější verzi Evropské charty hraničních přeshraničních oblastí zástupcem Polska ve Sdružení evropských hraničních regionů (SEHG),

- parity při hlasování a usilování o symetrii; tento princip spočívá v tom, že ve všech orgánech má každá strana stejný počet míst (hlasů) a stejné právo reprezentovat zájmy euroregionu,

- **rotace**, tzn. změny místa pořádání a uskutečňování různých aktivit, setkání atd.

VII. Orgány euroregionu

Rada Euroregionu Glacensis 2003

Za účelem realizace úkolů přeshraniční spolupráce v souladu se stanovami Euroregionu Glacensis vznikla víceúrovňová organizační struktura. Orgány euroregionu jsou:

- Rada euroregionu,
- Revizní komise,
- Sekretariát.

Nejvyšším usnášenišopným orgánem euroregionu je šestičlenná Rada, která má tři zástupce z české a tři z polské strany. Způsob delegování zástupců do Rady je interní záležitostí národních struktur.

K úkolům a pravomocím Rady patří:

- schvalování společných aktivit,
- rozhodování o podmínkách využití společných finančních prostředků,
- schvalování zpráv o využití finančních prostředků,
- jmenování členů Sekretariátu,
- etablování pracovních skupin a Revizní komise,
- delegování zástupců reprezentujících euroregion vůči třetím osobám a subjektům.

Zasedání Rady jsou otevřená, nerozhodne-li Rada jinak. Rada na své zasedání může přizvat s poradním hlasem zástupce úřadů samosprávy, jejich zřizovatelů a kontrolních jednotek vůči územním samosprávám, vládní státní správy apod.

V letech 1996-2006 členy Rady byli:

Ryszard Niebieszczański
starosta Obce Kłodzko (1996 - 1998)

Edward Kondratiuk
starosta obce Szczytina (1996 - 1998)

Czesław Kręcichwost
starosta Kudowy Zdrój (od r. 1996)

Jan Doskočil
náměstek primátora Hradce Králové (1996 - 1998)

František Bartoš
zástupce starosty Rychnova nad Kněžnou a senátor České republiky (1996 - 1998)

Marie Vaňková
starostka Police nad Metují (1996 - 1998)

Karel Škarka
starosta Ústí nad Orlicí (1996 - 1998)

Dorota Kawińska-Domurad
starostka Kłodzka (1998 - 1999)

Tomasz Korczak
starosta Międzyzlesia (od r. 1998)

Grzegorz Jung
starosta Polanice Zdrój (1999-2002)

Miloslav Chvátil
starosta Žamberku (1998 - 2002)

Oldřich Vlášek
primátor Hradce Králové (1998 - 2002) a poslanec do Europarlamentu

Jiří Hanuš
starosta Červeného Kostelce (1998 - 2002) a poslanec České republiky

Ivan Adamec
starosta Trutnova (2002) a senátor České republiky

Józef Marcinków
starosta obce Ząbkowice Śląskie (2003 - 2005)

Miroslav Vlasák
starosta Žacléře (2002 - 2004)

Miroslav Kocián
starosta Bílé Vody (od r. 2002)

Jiří Čepelka
starosta Ústí nad Orlicí (od r. 2002) a poslanec České republiky

Zdeněk Filip
starosta Opočna (od r. 2004)

Piotr Kruczkowski
primátor Wałbrzycha (od r. 2005)

Rada volí ze svých členů předsedu na období jednoho roku. Po ukončení volebního období se předsedou stává osoba zastupující druhou stranu (princip rotace). Funkci předsedů zastupovali:

František Bartoš
zástupce starosty Rychnova nad Kněžnou (v roce 1996)

Czesław Kręcichwost
starosta Kudowy Zdrój (v roce 1997)

Jan Doskočil
náměstek primátora Hradce Králové (v roce 1998)

Dorota Kawińska-Domurad
starostka Kłodzka (v roce 1999)

Grzegorz Jung
starosta Polanice Zdrój (v roce 1999)

Miloslav Chvátil
starosta Žamberku (v roce 2000)

Tomasz Korczak
starosta Międzyzlesia (v roce 2001)

Jiří Hanuš
starosta Červeného Kostelce (v roce 2002)

Miroslav Vlasák
starosta Žacléře (v roce 2002)

Czesław Kręcichwost
starosta Kudowy Zdrój (v roce 2003)

Jiří Čepelka
starosta Ústí nad Orlicí (v roce 2004)

Miroslav Kocián
starosta Bílé Vody (v roce 2004)

Czesław Kręcichwost
starosta Kudowy Zdrój (v roce 2005)

Zdeněk Filip
starosta Opočna (v roce 2006)

Revizní komise je kontrolní orgán euroregionu. Má čtyři členy (dva z každé strany), které deleguje Rada. Koordinační a administrativně výkonnou strukturou jsou Sekretariáty euroregionu, které působí na obou stranách pohraničí.

Sekretariát polské části euroregionu je současně Sekretariátem Fondu malých projektů Programu Phare CBC a Sekretariátem Fondu mikroprojektů INTERREG IIIA. Funkci sekretářů plnili:

Julian Gola	prosinec 1996 - prosinec 1998
Adam Kwas	duben 1999 - prosinec 1999
Radosław Pietuch	od ledna 2000 - doposud

V polském sekretariátu jsou zaměstnáni:

Radosław Pietuch - sekretář a současně vedoucí podpůrných programů, **Bernadeta Tambor** - ředitelka kanceláře, **Gabriela Regulińska** - hlavní účetní a **Natalia Łopusiewicz** a **Dorota Dziecioł** zodpovědné za kontrolu realizace programů.

V českém sekretariátu jsou zaměstnáni:

Jaroslav Štefek - sekretář a současně vedoucí podpůrných programů, za práci sekretariátu je zodpovědná **Jiřina Jeřábková**, administrativní pracovnice. Funkce finančních manažerů FMP INTERREG IIIA zastupují: **Alena Preclíková** a **Marie Chudobová**. Ing. arch. **Kateřina Holmová** a **Kateřina Šedková** jsou projektové a finanční manažerky FMP INTERREG IIIA. Hlavní účetní je **Petra Kheilová**. Projektovými manažery na detašovaných pracovištích jsou Mgr. **Tomáš Kytlík** (Rychnov nad Kněžnou), **Kristýna Markelová**, DiS a Ing. **Josef Taláb** (Trutnov), Ing. **Vladimír Hrubý** (Broumov), **Lucie May** (Ústí nad Orlicí) a **Marie Paděrová** (Jeseník).

Ve funkci sekretářů na české straně pracovali:

Radomír Morawiec	prosinec 1996 - červenec 2000
-------------------------	-------------------------------

Helmut Dohnálek	červenec 2000 - leden 2005
Jaroslav Štefek	od ledna 2005 - doposud

Pracovní skupiny zpracovávají podklady formou návrhů a doporučení a následně je předkládají Radě, která je schvaluje a dozoruje jejich realizaci. Skupiny vznikají nebo zanikají na základě usnesení Rady euroregionu. Pracovní skupiny pracují na dobrovolnickém principu a jejich členy jsou osoby, jejich pracovní náplň se překrývá s oblastí činnosti pracovní skupiny. Počet členů, profesní struktura a personální zastoupení je interní záležitostí každé strany euroregionu. V rámci euroregionu pracovaly tři pracovní skupiny pro: hraniční přechody, cestovní ruch a územní plánování. Žádná pracovní skupina neměla nikdy formální charakter a fixní složení a jejich činnost byla soustředěna na úkolech, které bylo nutné řešit.

V rámci struktur euroregionu dále působí Komise pro výzkum a regionální vzdělávání, jejíž činnosti bude věnována pozornost v následujících kapitolách.

VIII. Partnerství obcí a institucí

V rámci euroregionu existuje 31 partnerských dohod a smluv mezi samosprávami, v jejichž rámci jsou usku- tečňovány ty nejhodnotnější aktivity – „zdola“. Budování partnerství je prioritou v činnosti obou sdružení. Někdy se partnerství týká samospráv, někdy institucí jako jsou sdružení, sportovní kluby, školy a sbory dobrovolných ha- sičů. Rozdílnost samosprávních struktur vytvořila nové typy partnerství. Po reformě vznikly v České republice mikroregiony, které sdružují několik samospráv a jsou vel- mi dobrými partnery pro spolupráci pro polské venkovské obce, které měly doposud zásadní problém získat part- nera.

Na základě partnerských kontaktů se vypracovávají spo- lečné žádosti do podpůrných programů, realizují přeshrá- niční projekty, pořádají kulturní, sportovní a turistické akce nebo realizují investiční projekty.

Odhalení památníku tří kultur: České - Polské - Nemecké
- Czerma 2000

IX. Nejdůležitější události v dosavadní činnosti

V další části Vám budeme prezentovat nejdůležitější aktivity, které ovlivnily rozvoj kontaktů a potenciál Euroregionu Glacensis.

NAKLADATELSTVÍ „ZIEMIA KŁODZKA” – KANCELÁŘ PRO PŘÍHRANIČNÍ SPOLUPRÁCI

Významným podnětem pro česko-polskou spolupráci byl vycházející od listopadu 1989 měsíčník „Ziemia Kłodzka – Od Kladského pomezí – Glatzer Bergland”. Novináři, ve většině spojení s Polsko-československou solidaritou (tehdy), přibližovali jak aktuální – významné pro příhraničí a spolupráci náměty, tak výsledky výzkumů týkajících se společné historie obyvatel tohoto mnohokulturního území, rozšiřovali myšlenku regionalismu a v neposlední řadě věnovali pozornost i ekologickým problémům. Na začátku roku 1997 roku byla měsíčníku udělena cena pařížské „Kultury” – cena Jiřího Giedroyce.

V roce 1995 se sídlem vedení Polsko-česko-slovenské solidarity stala právě Nowa Ruda. Lidé soustředění kolem nakladatelství, s Julianem Golakem v čele, iniciovali vznik česko-polského euroregionu.

Událostí roku 1996 bylo otevření Informační kanceláře pro příhraniční spolupráci v sídle nakladatelství. V roce 1997 byla obdobná kancelář otevřená i v Kladsku.

Během své činnosti Nakladatelství „Ziemia Kłodzka” vydalo dvě mapy česko-polského příhraničí ve tří jazykových mutacích: polské, české a německé a řadu publikací přeshraničního a regionálního charakteru. Nakladatelství i kancelář nadále pokračují v bohatých tradicích a podporují myšlenku spolupráce.

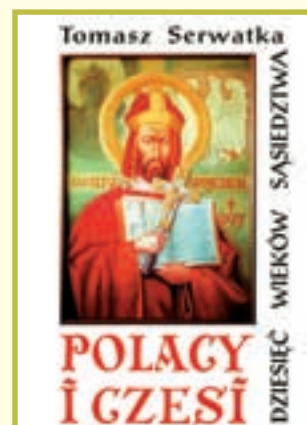

ČESKO-POLSKÉ DNY KŘESŤANSKÉ KULTURY

Jako každým rokem se na přelomu září a října roku 1990 konal již 17. ročník Česko-polských dnů křesťanské kultury „Budme rodina” - největší kulturní akce v česko-polském příhraničí. Iniciátorem této společensko-kulturně-duchovní aktivity byl noworudský Klub katolické inteligence, který svým nápadem nakazil mnoho osob na obou stranách hranice.

První dny se konaly na 12 místech, kdy bylo uspořádáno 43 akcí. Ve většině případů se jednalo o přednášky,

koncerty a výstavy. V dalších letech akce měla stále větší rozsah a rozšiřovala se o konference a ekologické besídky, radovánky, umělecké plenéry, uliční běhy, sportovní závody, hospodářské semináře, prohlídky filmů, sociologické průzkumy, setkání novinářů, lékařů, knihovníků a především dětí a mládeže. Na začátku se akce konaly především v příhraničním území Kladska, avšak v dalších letech pak i ve Vratislavi, Lešné a Namysłowě v opolském vojvodství. V rámci 7. ročníku akce v roce 1997 se uskutečnilo na 300 různých akcí. Události v rámci „Dnů”, i když se soustředí ve dvou podzimních měsících, se v současné době konají po celý rok. Realita se dynamicky mění a životní tempo roste, avšak jisté hodnoty se nemění.

KOMISE PRO VÝZKUM A REGIONÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Ve dnech 14. – 16. září 2006 se v Łądku Zdrój konalo již 13. zasedání česko-polské Komise pro výzkum Kladska. Komise působila v rámci Česko-polské komise humanitních věd, která byla v tomto roce zrušena.

Na polské straně se v 2. polovině 80. let začaly tvořit počátky komise. Iniciátorem vzniku Komise na české straně byla Kladská komise historiků, která působí u Univerzity v Hradci Králové od roku 1992. Po vytvoření euroregionu, v říjnu 1997, komise začala plnit i úlohu Komise pro výzkum a regionální vzdělávání Euroregionu Glacensis. Vědci obou zemí na zasedáních a pracovních setkáních uskutečnili řadu společných historických průzkumů, jejichž výsledkem jsou četné publikace týkající se společné historie a zkušeností Čechů a Poláků. Spolupracovali i v rámci publikací, které vycházejí i mimo vlastní území euroregionu. Hlavním výsledkem práce je šest vydání publikace Kladský sborník. Od samotného začátku komisi řídí prof. PhDr. Vladimír Wolf z Univerzity v Hradci Králové a dr Ry-

szard Gładkiewicz z Centra slezských a bohemistických průzkumů Vratislavské univerzity. V současné době jsme svědky změn ve strukturách česko-polské vědecké spolupráce. Pokračování skvělé práce vidíme v Česko-polském vědeckém spolku, který vznikl v září 2006 a vnímá potřebu dalšího působení komise a již prohlásil, že ji zapojí do vlastních struktur. Je potřeba dokončit týmovou publikaci „Dějiny Kladska“ a také velmi očekávanou učebnici pro regionální vzdělávání.

Seznam společných publikací:

1. *Kladský sborník* I – VI, sv.VII – v přípravě

2. Hlušíčková R., *Kladsko a Československo v letech 1945-1947. Studie a dokumenty*, Hradec Králové-Wrocław 1999 [polský titul: *Ziemia Kłodzka a Czechosłowacja w latach 1945-1947. Studia i dokumenty*, Hradec Králové-Wrocław 1999], *Kladský sborník. Supplementum 1*

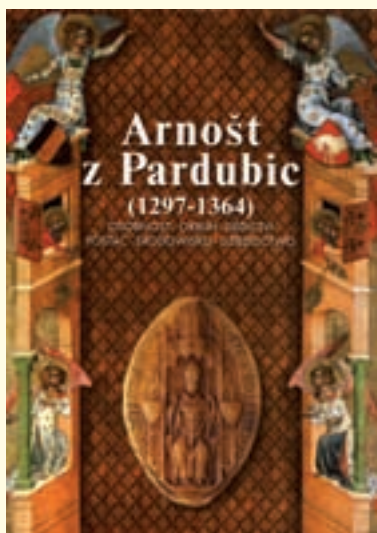
3. *Bibliografie dějin Kladska. Výběrová speciální bibliografie české a polské knižní a časopisecké literatury*, zpracoval J. Malina ve spolupráci s I. Klimaszewskou, Hradec Králové-Wrocław 1999 [polský titul: *Bibliografia historii Ziemi Kłodzkiej. Wybór literatury polskiej i czeskiej (wydawnictwa zwarte i czasopiśmiennictwo)*, opr. J. Malina we współpracy z I. Klimaszewską, Hradec Králové-Wrocław 1999], *Kladský sborník. Supplementum 2*

4. Musil F., Pregiel P., *Chrestomatie k dějinám Kladska*, věd. red. O. Felcman – R. Gładkiewicz, Hradec Králové 2002, *Kladský sborník. Supplementum 3*

5. Smutný B., *Potštejnská manufaktura na česko-kladském pomezí*, Hradec Králové 2002, *Kladský sborník. Supplementum 4*

6. O. Felcman, E. Semotanová, *Proměny regionu a města Kladska v dějinách střední Evropy; mapy, plány, rekonstrukce* [historický atlas Kladska s rozsáhlým komentářem].

Dále byly výsledky práce Komise publikovány formou jednotlivých článků ve sborníku „Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej“ a v dalších časopisech.

ČESKO-POLSKÁ MEZIVLÁDNÍ KOMISE PRO PŘESHRAŇNÍ SPOLUPRÁCI

Spolu se vznikem euroregionu se zástupci samosprávních struktur zapojili do práce pracovní skupiny pro územní samosprávu Česko-polské mezivládní komise pro přeshraňní spolupráci. Zasedání a práce komise jsou možností pro výměnu zkušeností a jsou příležitostí k identifikaci problémů a hledání jejich řešení. Jedním z výsledků práce Komise je „Koordinační rozvojová studie česko-polského příhraničí“. Tento dokument byl přijat v září 1997 v Muzeu Ziemi Kłodzkiej, následně aktualizován a byl jistou analýzou situace příhraničí a jeho potřeb. Euroregiony však vždy věnovaly nejdůležitější pozornost otázkám hraničních přechodů, které jsou základem naší spolupráce. V září 2001 komise v rámci pracovní skupiny pro územní samosprávu etablovala podskupinu pro euroregiony. Tato podskupina se stala jednou z neaktivnějších orgánů komise a využívala možnost přímého podávání žádosti k orgánům státní správy.

POVODNĚ

Ve společné historii byly i tragické chvíle – jako byly povodně, které nejvíce ze všech euroregionů zasáhly právě tento náš, a to rozhodně ovlivnilo směr našich budoucích iniciativ a usilování o bezpečnost našich občanů a vzájemnou pomoc v krizových situacích. Události 1997 byly na polské straně jednohlasně pojmenovány záplavami 1000-letí. Živel zničil centrální a východní část Kladska, obce v Orlických horách a jejich předhůří na české straně. Povodeň v roce 1998 postihla nejvýznamněji obce nacházející se podél Dusznické Bystřice. Euroregion se zapojil do aktivit pro zajištění bezpečnosti našich občanů. V důsledku velkého úsilí bylo rozhodnuto o výstavbě systému hydro-meteorologické ochrany a monitorování odpadů. Na tento cíl polský partner euroregionu získal finanční prostředky od Wałbrzyského vojvody. Samosprávná reforma v Polsku, v důsledku změny pravomocí v oblasti krizového řízení, opozdila realizaci úkolů. Systém realizoval Okresní úřad v Kladsku. Lidské tragédie, smrtelné oběti a velké škody na infrastruktuře však stále nepřesvědčují rozhodující činitele. Stále se odkládají investice, které ovlivňují minimalizaci následků živlů, které vznikají právě tady – v horách. Očekávání spojené s Programem pro Odru 2006 jsou stále jen očekáváním. Místní rozvodnění se opakuje každým rokem na obou stranách hranice. V roce 2000 měla česká strana velké problémy s Divokou Orlicí. V roce 2006 se skoro opakovala situace z roku 1997, kdy se opět

Povodně - Kladsko 1997 r.

Povodně - Kladsko 1997 r.

rozvodnila Kladská Nisa a Ścinawka. Problémy s obnovou obcí a komunální a společenské infrastruktury měly negativní dopad na rozvoj spolupráce mezi členy euroregionu na samém začátku působnosti. Tato doba byla využita na výstavbu struktur nezbytných pro blížící se možnost využití evropských podpůrných prostředků.

KONFERENCE A SEMINÁŘE – SEMINÁŘ POD ZÁŠTITOU EVROPSKÉ RADY, FÓRUM ČESKO-POLSKÉHO PŘÍHRANIČÍ

Z mnoha významných konferencí, které byly věnovány otázkám přeshraniční spolupráce, měly pro Euroregion Glacensis velký význam, kromě práce Mezivládní komise, tři události.

Dne 17. října 1995 jsme na konferenci týkající se přeshraniční spolupráce v Praze poprvé slyšeli stanovisko polské vlády o podpoře pro vytvoření Euroregionu Glacensis.

V uznání pro rozvoj česko-polské spolupráce, za podpory ministerstev obou zemí, byl euroregion pověřen uspořádáním Semináře pod záštitou Evropské rady „Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika“, který se uskutečnil ve dnech 26.-27. března 1998 v Kudově Zdrój a Rychnově n. Kn. Cílem projektu bylo upoutání pozornosti na jeden z nejaktivnějších hraničních regionů v Evropě, kde se bez významné finanční podpory realizuje mnoho iniciativ „zdola“. Za Evropskou radu se konference zúčastnil pán Tarcisio Bassi.

Zasedání rady Euroregionu - Rychnov n. Kn. 1998

Hlavní iniciativou nového právního subjektu euroregionu v prvním období činnosti bylo uspořádané společně se Sdružením obcí Kladska dne 24. listopadu 2000 Fórum česko-polského příhraničí. V Chopinově domě v Duszníkách Zdrój došlo k setkání zástupců obecních, okresních a vojvodských samospráv, českých i polských části euroregionů česko-polského příhraničí se zástupci vládní správy zastupované členy prezidia česko-polské mezivládní komise. Během setkání se projednávaly záležitosti významné z hlediska rozvoje česko-polského příhraničí, týkající se společných problémů a rozvojových bariér, otázky spojené s výměnou mládeže a výukou jazyka sousední země a regionálním vzděláváním. Diskuse se týkala i podpůrných programů zaměřených na česko-polské příhraničí.

Podpis partnerské smlouvy v obci Duszniki Zdrój 1999

13. zasedání česko-polské komise pro výzkum a regionální vzdělávání - Łądek Zdrój 2006

Seminář pod záštitou Rady Evropy - Tarcisio Bassi - březen 1998

Fórum česko-polského pohraničí - Duszniki Zdrój 2000

Návštěva v polské části Euroregionu - Zieleniec 2000

HRANIČNÍ PŘECHODY

Dostupnost státní hranice je základem každé mezinárodní spolupráce. Z hlediska otevírání hraničních přechodů byl rok 1996 průlomový, a to především s ohledem na cestovní ruch. Snaha mnoha lidí vedla ke vzniku celého systému přechodů, které mají velký význam pro poznání toho, co je na druhé straně hranice, a kontakty obyvatelů žijících na obou stranách doposud uzavřené hranice. Na další „otevření“ jsme museli čekat velice dlouho. Teprve v minulém roce, 2005, jsme se dočkali dalších 6 přechodů v našem příhraničí, včetně hraničního přechodu na turistické stezce Kocioł – Oleśnice v Orlických horách, na jehož otevření jsme čekali 10 let, a silničního hraničního přechodu Mostowice - Orlické Záhoří, který byl zprovozněn po 15 letech diplomatického úsilí.

V současné době se systém hraničních přechodů na území euroregionu skládá z:

- 8 silničních přechodů (včetně jen jednoho bez omezení nákladní dopravy - Kudowa – Słone),
- 3 železničních,
- 6 pro malý pohraniční styk,
- 21 na turistických stezkách.

Přesto, že máme z hlediska statistiky nejvíce hraničních přechodů ze všech polských příhraničí, tak se v tomto systému stále vyskytují podstatné nedostatky, které jsou popsány u příležitosti plánovaných aktivit v další části publikace.

Otevření hraničního přechodu Kocioł – Oleśnice v Orlických horách

Otevření hraničního přechodu Mostowice - Orlické Záhoří

Otevření hraničního přechodu Kocioł – Oleśnice v Orlických horách

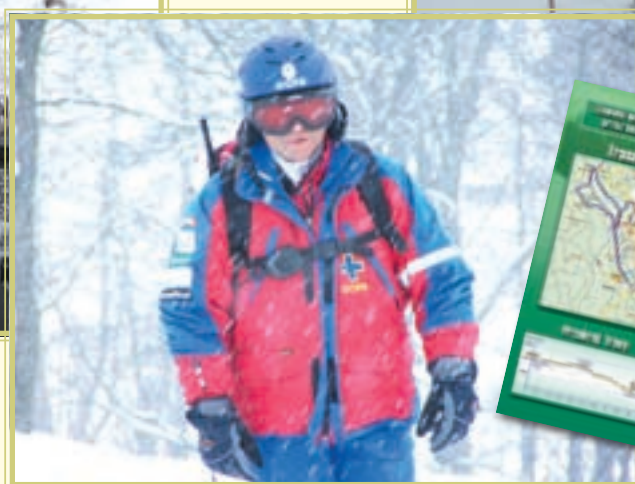

Hraniční přechod Mostowice - Orlické Záhoří

EUROREGIONÁLNÍ BĚH NA LYŽÍCH – ZNAČENÍ LYŽAŘSKÝCH TRAS

Intenzivní práce pro přípravu profesionální nabídky pro běhy na lyžích na české straně inspirovaly polskou stranu, aby trasy pokračovaly na polské straně. Čeští partneři proznačili a zavázali se v zimní sezóně udržovat 156 km tras. Společnost SPORT PROFI z Deštného v Orlických horách získala z vládního programu pro rozvoj cestovního ruchu Ministerstva pro místní rozvoj ČR finanční podporu na nákup speciální rolby pro udržování lyžařských tras. Sdružení obcí Kladsko pak v roce 2003 v rámci prostředků Programu Phare CBC proznačilo lyžařské trasy v Orlických a Bystřických horách a vydalo i lyžařskou mapu „orlického“ pohraničí. Pro propagaci vzniklých produktů a pro podporu obnovení popularity běžek na polské straně jako skvělé volnočasové aktivity jsme se rozhodli uspořádat každoroční akci – Euroregionální běh na lyžích Heinricha Rübartsche Deštné – Zieleniec. Heinrich Rübartsch byl průkopníkem lyžování v této části Sudet. Provozoval na Orlici turistickou chatu a postavil rozhlednu.

Cílem projektu je pořádání hromadné lyžařské akce, která spojuje dva spolupracující horská střediska. Cílem akce, jejíž start je v obci Deštné v Orlických horách, pak pokračuje přes neexistující přechod na Vrchmezí k cíli

v Zieleńci, je ukázat dnešní otevřenost kdysi úzce uzavřené hranice. Hraniční přechod na vrcholu Orlice je jedním z posledních neprovozovaných přechodů na území Euroregionu Glacensis.

Běh se uskutečnil poprvé dne 13. března 2004. Přes velmi obtížné povětrnostní podmínky na startu v Čechách bylo na 100 účastníků s malou převahou Čechů. Akce probíhala v různých kategoriích. Vítězem 1. běhu se stal Sebastian Witek z Duszniki Zdrój, a mezi ženami paní Zuzana Andršová ze Skuhrova nad Bělou. Nejmladšímu závodníkovi bylo 14 let, nejstaršímu 75. I když se jednalo o debut v pořádání takové akce, účastníci ji hodnotili jako velmi dobrou, zvláště z hlediska profesionálního přístupu. Úspěch akce je výsledkem spolupráce partnerů z české a polské části Euroregionu Glacensis, Nakladatelství PLAN z Vratislavi, vratislavské Vysoké školy tělesné výchovy, „pohraničníků“ z obou zemí, horské služby, obcí: Duszniki Zdrój, Deštné v Orlických horách a občanů Zieleńce, kteří se aktivně zapojili do přípravy akce.

Obtížné povětrnostní podmínky doprovázely i další 2 ročníky běhu. Čtvrtý ročník běhu v roce 2007 se z ohledu na problémy s počasím plánuje v pozdějším termínu a na poněkud pozměněné trase.

ZNAČENÍ TURISTICKÝCH ZAJÍMAVOSTÍ

Značky k přírodním zajímavostem nacházející se u hlavních dopravních tahů jsou výraznou součástí krajiny ve většině zemí Evropské unie. V Polsku diskuse o systémovém řešení, zakotveném v legislativě, probíhala od začátku devadesátých let. Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis rozhodlo, že se aktivně zapojí do aktivit pro urychlení vstoupení v platnost nařízení upravujícího standardy a pravidla značení turistických zajímavostí. Výsledkem realizovaného projektu bylo instalování prvních informačních tabulí a ukazatelů dle jednotného systému značení v Polsku u silnic ve stejném týdnu, co vstoupilo v platnost nařízení.

Dnes tento systém tvoří téměř 70 informačních tabulí a 170 informačních ukazatelů.

Krátce poté se hnědo-bílé značky začaly objevovat i na české straně.

Značení kulturních a turistických cílů v polské části Euroregionu Glacensis

ZNAČENÍ CYKLOTRAS

Móda na cyklistiku si vyžádala na obou stranách euroregionu aktivity, jejichž cílem bylo vytvořit systém značených cyklotras. Byla-li v České republice situace dořešena a Klub českých turistů velmi úspěšně pokračoval ve svých dosavadních aktivitách, tak na polské straně po proměnách nastal organizační chaos a také chyběl subjekt, který by byl schopen tvořit novou nabídku a pečovat o její rozvoj. Této úlohy se ujal samospráva a sdružení. Nejdříve vznikly první přeshraniční trasy a pak probíhala realizace společné koncepce značení.

Dne 11. července 1997 byl otevřen první úsek tzv. Sudecké cyklotrasy: Otmuchów – Paczków – Javorník – Lutyňa – Łądek Zdrój.

Téhož roku v Stolových horách vznikly dvě česko-polské cyklotrasy: Stolové hory a Stěny (Góry Stołowe i Ściany). Komplexní řešení bylo zahájeno v roce 2001. V té době byl zpracován systém cyklotras zohledňující ve svých předpokladech využití všech (včetně navrhovaných) hraničních přechodů. Cílem projektu byla hospodářská aktivizace Euroregionu Glacensis cestou proznačení cyklistických stezek a tras včetně informační infrastruktury a tím vytvoření nového turistického produktu pro hromadného uživatele a propagace zdravé a aktivní volnočasové aktivity a životního stylu.

Nejvýznamnějším výsledkem spolupráce je Okruh T.G. Masaryka, který spojuje Náchod a Kudowu Zdrój s oblastí Stolových hor a vznikl dle popisu výletů tohoto významného evropského státníka. Realizace tohoto záměru generovala další 4 investiční projekty v rámci IS INTERREG IIIA Česká republika - Polsko.

Značení cyklotras a cyklostezek v polské části Euroregionu Glacensis

Dalším dobrým příkladem spolupráce je trasa Rtyň v Podkrkonoší – Náchod – Kudowa – Karlów. Čeští partneři zdokonalili tuto nabídku zprovozněním cyklobusů do Karlowa. Nabídku českých cyklobusů využívají i návštěvníci Orlických hor.

Na polské straně bylo od roku 2001 díky snaze Sdružení obcí Kladsko a Żąbkowického okresu a pak Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis proznačeno přibližně 1600 km cyklotras. K osám tohoto systému patří:

- trasa ER 2 – tzv. Krakonošova stezka, která začíná v Sasku a končí v Jeseníkách,
- trasa ER 8 – Stezka cisteriáckých a sakrálních zajímavostí,
- trasa podzemních zajímavostí.

Vybavení tras a informační infrastruktura se bude i nadále zdokonalovat. Na výstavbu cyklostezek s cílem zlepšit bezpečnost plnoprávných účastníků silničního provozu se zaměřuje stále více projektů. Snahy samospráv přispěly i ke vzniku stezek na dalších úsecích - Żąbkowice Śląskie – Srebrna Góra, Týniště nad Orlicí – Petrovice nad Orlicí nebo např. na úseku Vrchlabí – Láňov.

Rozhledná - rezervace Torfowisko pod Zieleńcem

Závod MTB Prosec - 2006

PROPAGACE EUROREGIONU

Propagační aktivity euroregionu byly realizovány během jeho činnosti na následujících propagačních veletržních akcích:

Regiontour v Brně
HOLIDAY WORLD v Praze
ITB v Berlíně

Tour Salon v Poznani
GLOB v Katowicích

České dny v Dolním Slezsku ve Vratislavi
TT Warsaw Tour & Travel ve Varšavě.

Mnohokrát jsme byli přítomni v místních sdělovacích prostředcích – tisku, rozhlase i televizi.

V roce 2001 česká strana natočila propagační film o euroregionu – Glacfilm I. Za účelem rozšíření znalostí o zajímavostech příhraničí se konala školení pro informační centra a pracovníky v oblasti propagace věnovaná turistickým zajímavostem na obou stranách hranice a několik studijních zájezdů pro zástupce samospráv.

Tyto propagační a informační akce byly podpořeny řadou publikací, které se týkaly propagace území euroregionu nebo vzniklých turistických produktů. Jedná se o propagační publikace a brožury, kalendáře, prospekty pořádaných akcí, mapy lyžařských tras a mapy cyklotras. Výjimečnou publikací v této skupině je společně zpracovaná mapa zajímavostí euroregionu s grafickým zobrazením nejhodnotnějších objektů. Euroregion Glacensis vydal také vlastní publikaci o přírodních krásách a turistických cílech příhraničního území. Společně s Libereckým, Královéhradeckým a Pardubickým krajem, na straně české a Dolnoslezským vojvodstvím, na straně polské se podařilo vydat nadčasovou publikaci „Přes Krakonošův revír a Kačenčinu říši za přírodními krásami, památkami a relaxací“. Ke konci roku 2006 bude dokončena ojedinělá publikace o rozhlednách a vyhlídkových místech na území euroregionu.

Další kategorií jsou publikace věnované činnosti a působnosti euroregionu.

Zpráva z činnosti Euroregionu Glacensis v letech 1996-2000 byla snahou shrnout 5 let činnosti sdružení, které tvoří euroregion.

Publikace „Euroregion Glacensis – základní informace“ byla statistickým pohledem na euroregion, kterou zpracovaly české a polské statistické úřady ve spolupráci se sekretariáty.

Závody MTB Kłodzko - 2006

PROGRAM PRO OBNOVU VENKOVA (POV) – PŘÍPRAVA K SAPARDU

Významným programem pro rozvoj území české části euroregionu byl Program pro obnovu venkova, v jehož rámci euroregion a členské obce připravily a realizovaly řadu projektů v letech 2000-2003. Podpora z programu byla schválena pro 57 projektů ve výši 10 516 000 Kč, kdežto celková hodnota realizovaných projektů činila 40 474 900 Kč. V rámci programu byly realizovány projekty zaměřené na zvýšení konkurenceschopnosti venkova, realizaci propagačních projektů a přípravu technické dokumentace pro budoucí investice. Pro přeshraniční spolupráci měly největší význam dva projekty – horská informační centra v Orlických horách a zprovoznění v říjnu 2002 tzv. Pašerácké lávky na Divoké Orlici v obci Bartošovice v Orlických horách, kterou zničila povodeň na jaře 2000.

POV - Pašerácká lávka

Propagační stánky Regiontour - Brno

Zpráva o využití prostředků EU na přeshraniční aktivity na území Euroregionu Glacensis byla snahou shrnout předvstupní pomoc Evropské unie soustředěnou v rámci programů příhraniční spolupráce Phare CREDO a Phare CBC.

Propagační stánky Tour Salon - Poznań

X. Podpůrné programy příhraniční spolupráce EU na území Euroregionu Glacensis

Pro Euroregion Glacensis měly největší význam tři podpůrné programy Phare Evropské unie:

- Phare CREDO, který byl již ukončen,
- Program příhraniční spolupráce Phare CBC.
- Iniciativa Společenství INTERREG IIIA.

1. PHARE CREDO

K všeobecným cílům programu Credo patřilo:

- propagování dobrých sousedských vztahů a sociální stabilizace v příhraničních regionech mezi zeměmi Střední a východní Evropy (CEC) a zeměmi Střední a východní Evropy a zeměmi Společenství nezávislých států (CEC-NIS) financováním projektů, které vykazují výrazně pozitivní vliv na obě strany příhraničí;

- propagování spolupráce mezi příhraničními regiony a společnostmi na obou stranách státní hranice v oblasti společných problémů a zahajování a implementování takových aktivit v příhraničí, které budou výrazným přínosem pro rozvoj na obou stranách hranice.

Ve smyslu předvstupní strategie, program přispíval k procesu decentralizace a předávání (posilování) moci na místní úrovni v zemích CEC prostřednictvím propagace aktivit na místní úrovni, potvrzených místní angažovaností a realizovaných v rámci místních strategií.

Program Phare CREDO byl součástí přípravy na další iniciativy. Ukázal směry spolupráce a požadavky příjemců v oblasti podpory konkrétních záměrů.

Za souhlasu Evropské komise byly organizací a obsluhou Programu Evropské unie Phare CREDO pro česko-polské příhraničí pověřeny Kanceláře Euroregionu Glacensis. Česká strana se účastnila implementace programu od pilotní fáze, kdežto polská strana se zapojila do tohoto procesu v hlavním kole programu. Účinná propagace způsobila, že česko-polské příhraničí bylo tím neaktivnějším v celém Programu, kterého se účastnilo celkem 36 hraničních regionů střední a východní Evropy. Na oba sekretariáty bylo v rámci hlavního kola Programu předloženo 62 žádostí, a to je přibližně 13,7% všech žádostí podaných do progra-

Otevření sekretariátu Phare Credo v Kladsku - 1998

mu ve všech dotčených hraničních regionech.

V té době se začal příběh euroregionu s unijními finančními prostředky. Na jedné straně byl zajištěn finanční nástroj pro podporu přeshraničních aktivit. Na druhé straně byla náročnost udržování průběžných kontaktů přenesena na členské samosprávy, kdežto sdružení, které je finančně podporovalo a realizovalo i vlastní iniciativy pro celé dotační území, se mohlo soustředit na prosazování a implementaci podpůrných programů EU zaměřených na přeshraniční spolupráci.

V rámci Phare CREDO proběhla na území euroregionu realizace 11 projektů v celkové výši dotace 538 676,93 ECU.

Z hlediska času by měl být jednoduchý implementační systém vzorem pro další přeshraniční podpůrné mechanismy.

2. PHARE CBC - Program příhraniční spolupráce Česká republika - Polsko

Po ukončení Programu EU PHARE CREDO bylo česko-polské příhraničí zahrnuto do Programu PHARE CBC – Program příhraniční spolupráce Česká republika - Polsko.

Na jedné straně se jedná o podporu silničních investic a aktivit v oblasti ochrany životního prostředí, kdy se od okamžiku zahájení Programu Česká republika – Polsko (1999) začala lobbingová úloha euroregionu. Na druhé straně se jednalo o podporu v rámci Fondu malých projektů, který euroregion na svém území řídí. Fond SFMP je určen pro realizaci malých projektů (tzv. „měkkých“) týkajících se společenské sféry (např. kulturních, sportovních, vědeckých aktivit).

V tomto procesu od začátku euroregion podporovala implementační jednotka programu – Implementační středisko Programu přeshraniční spolupráce Phare Ministerstva vnitra a administrativy a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Fond malých projektů je nápad, který vznikl v Polsku, v euroregionech polsko-německého příhraničí přibližně v polovině devadesátých let. Z hlediska vysokého přeshraničního dopadu projektů, realizovaných v jeho rámci, získal podporu Evropské komise, která přes problémy s vyučováním tak pro ní malých částek (podpora jednotlivého projektu se pohybuje od 1.000 do 50.000 EUR), zohlednila význam těch malých iniciativ pro rozvoj dobrých sousedských vztahů. Často se jednalo o novátorské a velmi originální projekty. V minulosti i dnes částky, ze kterých se pořádají velké sportovní, rekreační a kulturní hromadné akce, vzbuzují údiv.

Je to další praktická ukázka hesla „Polák umí“. Toto novátorské řešení se dočkalo implementace v německé části Euroregionu Nisa ve formě unijního Programu INTER-REG.

Přednostně byly financovány následující druhy aktivit:

- kulturní výměna,
- rozvoj místní demokracie,
- lidské zdroje,

- přeshraniční rozvojové studie a koncepce,
- hospodářský rozvoj a cestovní ruch,

Fond v příhraničí spravoval: na polské straně - euroregion, na české straně – Regionální rozvojová agentura z Rychnova nad Kněžnou.

V rámci Fondu malých projektů bylo na polské straně podaných 187 projektů, z nichž až 100 získalo finanční podporu, a to znamená úspěšnost na úrovni 53,48%.

Přibližně 79 % všech projektů se týkalo dvou oblastí podpory - kulturní a sportovní výměny (50%) a hospodářského rozvoje a cestovního ruchu (29%). Hlavní kategorií příjemců byly jednotky územní samosprávy a jimi zřizované subjekty. Tato skupina příjemců činila celkem 67% všech příjemců.

V rámci JSPF PHARE CBC příjemci doposud získali podporu ve výši celkem 624 754,93 EUR na polské straně a 552 813 EUR na české straně.

Maciej Kuroń podává na jarmarku jídla - Jarmark regionálních výrobků - Polanica Zdrój 2005

Divocí během Léta jeskynních lidí

Hraniční přechod Niemojów - Bartošovice v Orlických horách

Euroregionální šampionát ve střelení do hlíněných holubů
- Dzikowiec - 2005

Reggae Dub Festival - Bielawa 2006

Tolk Folk - Bielawa 2006

Turistická Zlatá trasa - Złoty Stok

Školení na téma turistických informací v Euroregionu Glacensis

Kulturní setkání - Králíky 2005

3. Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česká republika - Polsko

Obdobné cíle a implementační strukturu má implementovaný v polovině roku 2005 Fond mikroprojektů Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polska v Euroregionu Glacensis.

Pro období 2004 – 2006 je k dispozici příjemcům 1 371 489 EUR (846 401 EUR na české a 525 088 EUR na polské straně). Již v první výzvě příjemci z území euroregionu dokázali své zkušenosti a kontakty, vypracované s českými partnery u realizace malých projektů v rámci Phare CREDO a Phare CBC a podali největší počet žádostí z celého příhraničí.

V rámci dosavadních 4 výzev bylo na oba sekretariáty Euroregionu podaných 279 projektových záměrů, z nichž Euroregionální řídicí výbor schválil 128 projektů s celkovou dotací cca 960 tis. EUR.

S každým programem celková částka podpory pro euroregion roste, což je zobrazeno v tabulce č. 3, která je přehledem podpory Evropské unie v oblasti malých projektů. Tento trend bude zachován i v příštím programu přeshraniční spolupráce v období 2007-2013.

TABULKA 3 - PODPORA FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ EU V RÁMCI MALÝCH PROJEKTŮ

P.č.	Název Programu	Ročník / rok implementace	Část Euroregionu	Počet předložených projektů	Počet již realizovaných projektů	Výše podpory v EUR
1.	Phare CREDO*	1997-98	PL	49	7	220 005,00
2.	Phare CREDO*	1999	CZ	70	4	318 671,93
3.	SPF Phare CBC	1996	PL	8	8	90 559,98
4.	SPF Phare CBC	1999	CZ	86	33	114 029,00
5.	SPF Phare CBC	1999	PL	38	25	75 899,46
6.	JSPF Phare CBC	2000	CZ	46	9	81 815,00
7.	JSPF Phare CBC	2000	PL	34	20	151 337,27
8.	JSPF Phare CBC	2001	CZ	37	13	138 870,00
9.	JSPF Phare CBC	2001	PL	51	19	119 131,87
10.	JSPF Phare CBC	2002	CZ	10	7	82 100,00
11.	JSPF Phare CBC	2002	PL	32	15	92 099,57
12.	JSPF Phare CBC	2003	CZ	38	19	138 823,00
13.	JSPF Phare CBC	2003	PL	32	13	95 726,78
14.	IW INTERREG IIIA**	2005	CZ	92	54	406 396,00
15.	IW INTERREG IIIA**	2005	PL	187	64	497 037,77
CELKEM				810	310	2 622 502,63
polská strana				431	171	1 341 797,70
česká strana				379	139	1 280 704,93
* v CREDO byly finanční prostředky vypláceny v ECU						
** IS INTERREG je ve fázi realizace a uvedené částky se týkají schválené podpory. Kurz pro přepočty v EUR pochází z tabulek platných pro přepočty v Programu						

VELKÉ INFRASTRUKTURÁLNÍ PROJEKTY A PROJEKTY V RÁMCI DALŠÍCH OPATŘENÍ

U malých projektů se jedná o přímé zapojení struktur euroregionu do jejich implementace, kdežto u velkých projektů úloha euroregionu spočívá v iniciování jejich společné realizace nebo lobování regionálních iniciativ na mezivládní úrovni.

V rámci Phare CBC se podpora investic z území euroregionu týkala 3 Programů:

- Polsko-Německo – v jeho rámci byl finančně podpořen jeden investiční projekt,
- trilaterální: Polsko-Německo-Česká republika – v jeho rámci byl finančně podpořen jeden investiční projekt,
- Polsko-Česká republika – zahájený v roce 1999 – v jeho rámci byly finančně podpořeny tři investice na polské straně a tři investice na české straně – byl to začátek lobby Euroregionu Glacensis.

Výsledkem jsou 4 investice v oblasti ochrany životního prostředí – čističky odpadních vod v obcích Mieroszków, Ścinawka Średnia, Międzyzlesie a Bystrzyce Kłodzka, a 5 silničních investic. Tři investice na české straně se týkaly 3 etap oprav a modernizací komunikací podél státní hranice v Orlických horách od obce Deštné v Orlických horách po Králíky. Jednalo se o Orlické Záhoří - Mostowice, rekonstrukce silnice II/311, rekonstrukce přístupových silnic II/311 a II/319 k hraničnímu přechodu Orlické Záhoří-Mostowice, 2 etapa a rekonstrukce silnic v příhraničním regionu Ústí nad Orlicí. Celková výše dotace v rámci CBC činila 7 000 000 EUR. Na polské straně je výstupem programu modernizace vojvodské silnice na úseku Duszniki Zdrój – Zieleniec a výstavba pruhu pro pomalá vozidla na silnici č. 8 na úseku Duszniki Zdrój – Lewin Kłodzki. Celková výše dotace v rámci CBC činila 8 356 984 EUR.

Na polské straně oprava vojvodské silnice č. 389 pokračuje na úseku Zieleniec – Mostowice při podpoře IS INTERREG IIIA. Je to největší finančně podpořena investice na našem území. Na české straně k největším infrastrukturálním projektům patří Kulturní centrum česko-polského

přihraničí v Ústí nad Orlicí a rozhledna na Borůvkové hoře u Javorníku. Kromě investic se v rámci INTERREG realizují i další aktivity, které jsou mimo malé projekty a ne vždy mají investiční charakter. Na území euroregionu podporu získalo celkem 41 projektů, a to v celkové výši dotace 5,3 mil. EUR.
O celkových výsledcích realizace INTERREG IIIA bude možné mluvit až v roce 2008.

Přesný a aktuální seznam všech projektů podpořených v rámci programů přeshraniční spolupráce bude zveřejněn na internetových stránkách obou částí euroregionů.

Probíhající výstavba pruhů pro pomalý provoz na komunikaci č. 8 na úseku Duszniki Zdrój – Lewin Kłodzki

Středosudetská silnice - okolí Rudavy

Přestavba vojvodské silnice č. 389 na úseku 11,2 km Duszniki Zdrój – Zieleniec

Středosudetská silnice - okolí měst Duszniki Zdrój

Rekonstrukce silnic v přihraničí okresu Ústí nad Orlicí

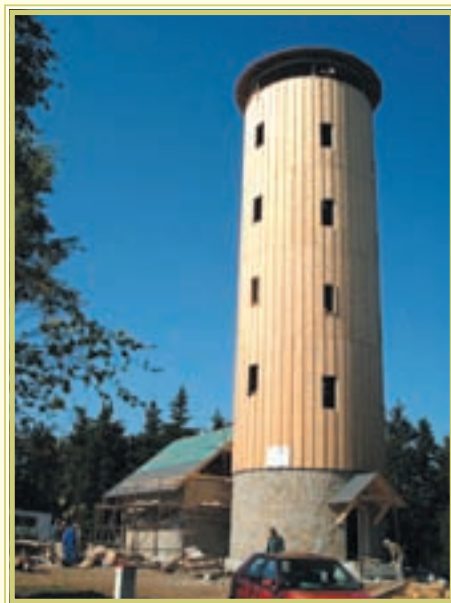
Zemská brána – modernizace silnice II/311

Cisticka odpadních vod - Międzyzlesie

Hostinné - zastávka

Rozhledná - Borůvková hora

TABULKA č. 4 - PODPORA FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ EU V RÁMCI INFRASTRUKTURÁLNÍCH PROJEKTŮ A V RÁMCI DALŠÍCH OPATŘENÍ IS INTERREG IIIA

P.č.	Název Programu	Ročník / rok implementace	Část Euroregionu	Počet projektů po nebo v průběhu realizace	Výše podpory v EUR
1.	Phare CBC Poland - Germany - Czech Republic	1995	PL	1	202 934,00
2.	Phare CBC Poland - Germany	1997	PL	1	1 254 000,00
3.	Phare CBC Poland - Czech Republic	1999 -2003	PL	3	6 900 000,00
4.	Phare CBC Poland - Czech Republic	1999 -2003	CZ	3	7 000 000,00
5.	IW INTERREG IIIA	2005-2006	PL	31	3 851 431,00
6.	IW INTERREG IIIA	2005-2006	CZ	10	1 513 368,00
CELKEM				49	20 721 733,00
polská strana				36	12 208 365,00
česká strana				13	8 513 368,00

XI. Analýza dosažených cílů a bariéry v činnosti

Cíle a úkoly přeshraniční spolupráce jsou zapsány ve stanovách národních sdružení a jsou plně zohledněny v základních dokumentech euroregionu, tzn. v Rámcové smlouvě a stanovách euroregionu. Měly spíše charakter úkolů a tak je lze využít pro zhodnocení postupu jejich realizace.

1. Svobodné překračování státní hranice občany vyřešilo otevření řady hraničních přechodů a vstup obou zemí do Evropské unie. Oba tyto procesy euroregion od začátku plně podporoval. Problémy, které přetrvávají, bude možné vyřešit, jak se zdá, až po vstupu obou zemí do schengenského prostoru.

2. Dobré silniční a železniční spoje a obnovení starých dopravních spojů v příhraničí je otázka, jejíž realizace je omezena výší finanční podpory. Však prostřednictvím dobré spolupráce s majiteli komunikací v oblasti zpracování přeshraničních projektů se podařilo dosáhnout velmi dobrých výsledků. V případě starých spojení v příhraničí se podařilo díky silničnímu přechodu Mostowice – Orlické Záhory zpřístupnit Orlické a Bystřické hory. Nadále se usiluje o otevření silničního hraničního přechodu Nowa

Morawa - Staré Město pod Sněžníkem. Jsou zpracovány studie požadavků pro další silniční přechody, jejichž cílem bude svobodný pohyb v horském příhraničí. V případě železničních spojení chybí státní intervencionismus a tak naše veškeré snahy jsou neúspěšné a veškeré aktivity se zaměřují na udržení stávajícího stavu spojů. I když naši čeští partneři, nezávisle na situaci, přistoupili ke zpracování projektu REGIOTRAM GLACENSIS, který předpokládá výstavbu rychlých železničních spojů v příhraniční oblasti.

3. V oblasti rozvoje společných česko-polských podniků nebo vzniku Česko-polského spolku pro podporu ekonomiky, se realizovaly společné projekty v oblasti školení, pořádají se místní hospodářské veletrhy nebo akce zahrnující prvky hospodářské spolupráce na bázi partnerství měst: Wałbrzych – Hradec Králové, Dzierżoniów – Lanškroun nebo Międzyzlesie – Králupy. Ve Świdnici a Hradci Králové vznikla ještě v rámci prostředků Phare CREDO Česko-polská průmyslová a obchodní komora. Na základě této spolupráce vychází v rámci IS INTERREG Česko-polský podnikatelský bulletin.

4. Vzájemná výuka jazyka sousední země a regionální vzdělávání. Nedaří se zavést výuku jazyka sousední země do příhraničních škol. Úspěchem v této oblasti je zavedení hodin polského jazyka na Vysoké pedagogické

Zasedání rady Euroregionu - Rychnov n. Kn. 26 září 1998

škole v Hradci Králové, uspořádání Nakladatelstvím Ziemia Kłodzka kurzu českého jazyka pro turistické průvodce, a také pořádání jazykových kurzů v obci Kladsko, které realizuje Veřejná knihovna v Ołdzychowicích Kłodzkich.

5. Pořádání společných prázdninových táborů pro českou a polskou mládež se koná v rámci partnerských kontaktů našich členů a je podporováno v rámci podpůrných programů. Však v dosavadní činnosti takových projektů mnoho nebylo.

6. Nepodařilo se vytvořit společnou vysokou školu, např. „Collegium Glacensis“, na základě spolupráce s Vratislavskou univerzitou. Tuto myšlenku se snaží realizovat Polsko-česká vysoká obchodní a sportovní škola Collegium Glacensis v Nowé Rudě. V posledních letech také vznikla řada možností pro denní i dálkové studium ve všech významnějších městských centrech bez nutnosti odjíždění z území euroregionu.

7. Volba nemocnice nebo zdravotnického zařízení občany euroregionu. Problémy v oblasti zdravotnictví se vyskytují na obou stranách příhraničí. Existuje teoretická možnost léčby v zahraničí, která je upravena bilaterálními smlouvami, však realita spojená s procesem úhrady za poskytnuté služby účinně odrazuje od využití této možnosti.

8. Z popisu euroregionu vyplývá, že se ve významné části území euroregionu vyskytují různé formy právní ochrany přírodního bohatství. V současné době neje ani

Návštěva v polské části Euroregionu - Zieloniec 2000

Lyžařské Závody - Jamrozowa Polana 2006

o vznik nových chráněných oblastí, ale o implementaci užší formy ochrany v souladu v oblastech NATURA 2000.

9. Vznik speciálních ekonomických zón a zón volného obchodu je cílem činnosti samospráv, především na polské straně, kde se v rámci systémových proměn výrazně zhoršila konkurenceschopnost tohoto území. V příhraničí působí Wałbrzyská speciální ekonomická zóna se sub-zónami mj. v Dzierżoniowě, Kladsku, Nowé Rudě a Kudowě Zdrój. Jedná se o jeden z účinných způsobů vyrovnání hospodářských potenciálů a snížení nezaměstnanosti. Euroregion se zapojil do navázání spolupráce mezi úřady práce z příhraničního regionu a v důsledku toho bylo přibližně 150 pracovníků zaměstnaných v moderní továrně koncernu VW v Kvasinách na Rychnovsku. Otevření mnoha evropských trhů práce a nízké mzdy na území euroregionu však v současné době negativně ovlivňují rozvoj takových aktivit. I když věříme, že se společně z nezbytným růstem mezd podaří zadržet naše občany v příhraničí.

10. O zprovoznění úseku Sudetské cyklotrasy jsme informovali u popisu značení cyklotras. V průběhu doby se změnila koncepce středosudetské cyklotrasy a tuto úlohu plní iniciovaná v Euroregionu Nisa trasa ER 2 – tzv. Krakonošova stezka, která spojuje Sasko s Jeseníky.

11. Zprovoznění počítačového systému turistické informace a rezervace ubytování (destinační management) bylo záměrem v rámci spolupráce sdružení subjektů cestovního ruchu a samospráv. Revoluce, způsobená inter-

Cyklotrasý v polské části Euroregionu Glacensis - Bystrzyckie hory

Otevření Info Boxu v Deštné v Orlických horách

netem, umožnila v tomto typu aktivit osamostatnění jednotlivých podnikatelských subjektů, které plně využívají tuto šanci, například na základě regionálních, produktových či destinančních portálů.

12. Zprovoznění sítě Informačních kanceláří pro příhraniční spolupráci na obou stranách hranice se podařilo realizovat jen částečně. Na polské straně tuto funkci plní sídlo Euroregionu v Kladsku a Kancelář pro příhraniční spolupráci v Nowé Rudě. Na české straně má Regionální rozvojová agentura v Rychnově nad Kněžnou v bývalých okresních městech svá pracoviště, kde je možné získat informace o Euroregionu a najít případného partnera pro přeshraniční aktivity.

13. Společné regionální plánování a zpracování map pro česko-polské příhraničí. Euroregion se účastnil zpracování všech strategických dokumentů týkajících se příhraničí. Sám zpracoval a finančně podpořil vznik mnoha dříve uvedených rozvojových studií a koncepcí a vydal řadu map týkajících se příhraničí. Od okamžiku vzniku Okresního úřadu v Kladsku se každým rokem pořádá Kladsko-orlická konference.

14. Získávání vnějších zdrojů financování pro přeshraniční aktivity patří bezesporu k největším úspěchům. Kdybychom uskutečnili podrobnou analýzu jednotlivých podpůrných programů pro přeshraniční spolupráci, došli bychom k závěru, že nejjednodušším a nejlépe implementovaným programem byl Phare CREDO, kde byly uplatňované procedury zpracovány mimo státy využívající pomoc a celý program řídil mezinárodní tým, který sídlil v ústředním sekretariátu v Praze. V případě Phare CBC sledujeme s každou výzvou nárůst požadovaných dokumentů a zvýšení náročnosti procedur, co se po důkladnější analýze odráží i v poklesu objemu využívaných prostředků. IS INTERREG IIIA Česká republika – Polsko se z důvodu nepřesností programových dokumentů na polské straně a výrazně komplikovaného řídicího systému vyznačuje ještě nižším využitím podpory Společenství zaměřené na spolupráci a odrazuje příjemce od realizace přeshraničních iniciativ.

K významnějším bariérám, které v dosavadní činnosti omezovaly rozvoj česko-polské spolupráce v oblasti, patří:

- nepříznivá situace v oblasti překračování státní hranice,

- nízká úroveň znalosti jazyka sousední země,
- chybějící právní úpravy upřednostňující společné investice na tomto území,
- malé rozpočty příhraničních obcí,
- slabá finanční kondice velké části podniků a obtížný přístup ke zdrojům financování,
- nepříznivé podmínky pro rozvoj zemědělství (horská oblast),
- dekapitalizace infrastruktury, zanedbání silnic, chybějící příslušné množství pozemků vybavených pro investice, významné škody způsobené po povodni v červenci 1997 a 1998.

Ministři zahraničních věcí - Dariusz Rossati a Josef Zielenec v Euroregionie Glacensis - 1997

XII. Hlavní náměty činnosti v období 2007-2013

Euroregion se intenzívně zapojil do přípravy podpory pro příhraničí v rámci tzv. Cíle 3 Politiky Společenství – Evropské územní spolupráce v období 2007–2013, kde se předpokládá minimálně dvojnásobné navýšení prostředků na spolupráci v rámci euroregionu a příhraničí. Účastníme se spolu s českou stranou pracovní skupiny, která zpracovává tento nástroj podpory, kde aktivně zastupujeme ostatní euroregiony. Výraznou měrou se do příprav zapojila také Regionální rozvojová agentura Euroregionu Glacensis z Rychnova nad Kněžnou, která byla pověřena Řídicím orgánem programu plnit funkci zpracovatele české části programového dokumentu.

A proto je v letech 2006 a 2007 nejdůležitějším úkolem euroregionu co nejlepší a nejprůhlednější příprava implementačního procesu pro další fondy v rámci Evropské územní spolupráce 2007-2013 a to především s ohledem, že euroregionům bude i nadále svěřena správa Fondu mikroprojektů.

Euroregion Glacensis bude v budoucnosti podporovat různé aktivity, které povedou k rychlé realizaci záměrů zapsaných ve strategických úkolech. Tyto aktivity budou mnohosměrné a měly by způsobit:

- Změnu vládních programů výstavby dálnic a rychlostních silnic v oblasti prodloužení rychlostní silnice S5 na trase Grudziądz – Wrocław o úsek Wrocław – Boboszczów a rychlostní silnice R43 na trase Brno – Moravská Třebová o úsek Moravská Třebová – Dolní Lipka, a také povýšení na rychlostní silnici státních silnic č. 46 a 8 na území euroregionu jako část plánované Staropolské trasy - S 46 – spojující Českou republikou z východní Evropou s navrhovaným vedením Dorohusk – Lublin – Kielce – Częstochowa – Opole – Kłodzko – Kudowa Zdrój a dále na dálnici D-11. Základním předpokladem navrhovaných dopravních řešení je s ohledem na nárůst provozu na silnicích zlepšení bezpečnosti. Průzkum uskutečněný na hraničním přechodu v Kudowě Zdrój potvrdil téměř sedminásobný nárůst provozu nákladních vozidel ve srovnání z rokem 2000. Na české straně je prioritní pokračování výstavby dálnice D11 z Hradce Králové ve směru Jaroměř – Trutnov – Polsko.

- Pokračování aktivit pro produkt Středosudetská silnice včetně turistického využití jejího pásma.

- Realizaci projektu Miniatury Euroregionu Glacensis, který bude prezentovat zajímavosti z polské a české části Euroregionu formou turistického parku.

- Opravy a modernizace úseků silnic k navrhovaným a schváleným silničním hraničním přechodům Głuszyca – Janovičky; Lutynia-Travná, Nowa Morawa - Staré Město, úsek Bystrzyca Kłodzka – silniční hraniční přechod Mostowice - Orlické Žáhoří; Złoty Stok – Bílá Voda; Kocioł - Olešnice v Orlických horách; Brzozowie - Česká Čermná; Niemojów - Bartošovice v Orlických horách (hraniční most). Studie proveditelnosti otevření silničních hraničních přechodů do 3,5 tuny jsou zpracovány pro přechody: Olešnice v Orlických horách – Lewin Kłodzki a Bartošovice v Orlických horách – Niemojów. Realizace další infrastruktury pro překračování hranice, tak aby po vstupu České republiky a Polska do schengenského prostoru, byla státní hranice co nejpropustnější a umožňovala bez omezení realizovat přeshraniční aktivity.

- Další výstavbu systému hydrometeorologické ochrany, a to monitorovací sítě na základě modernizace vodoměrných, srážkových a hydrometeorologických stanic, synoptických stanic; center krizového řízení nebo havarijního systému krizového spojení.

- Výstavbu nádrží malé retence na přeshraničních vodních tocích.

- Rozvoj přeshraniční malé infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu např.: rozhledny (Králický, Sněžník, Vrchmezí), další výstavba lyžařských, cyklistických a pěších tras, hypostezek a kajakových tras včetně infrastruktury a dále infrastruktury pro významné turistické cíle (parkoviště, veřejné WC, odpočívárny)

- Změnu a rozvoj systému hraničních přechodů vycházející z nové – unijní reality, v jaké se oba národy nacházejí – především umožnění nákladního odbavování do 3,5 tuny pro malé a střední podniky na přechodu Tłumaczów – Otovice a do 6 tun na přechodu Boboszczów – Dolní Lipka.

- Zpracování společné učebnice pro regionální vzdělávání pro příhraniční školy.

XIII. Pravidla financování a příjmy v jednotlivých letech činnosti

Základy financování činnosti Euroregionu Glacensis jsou obdobné jako v jiných přeshraničních oblastech. Partneři euroregionální spolupráce shromažďují finanční prostředky na svých národních účtech. Ke zdrojům financování činnosti euroregionu patří:

- členské příspěvky,
- příspěvky z vlastních zdrojů jednotlivých euroregionů,
- dotace,
- podpůrné prostředky,
- dary,
- jiné zdroje financování.

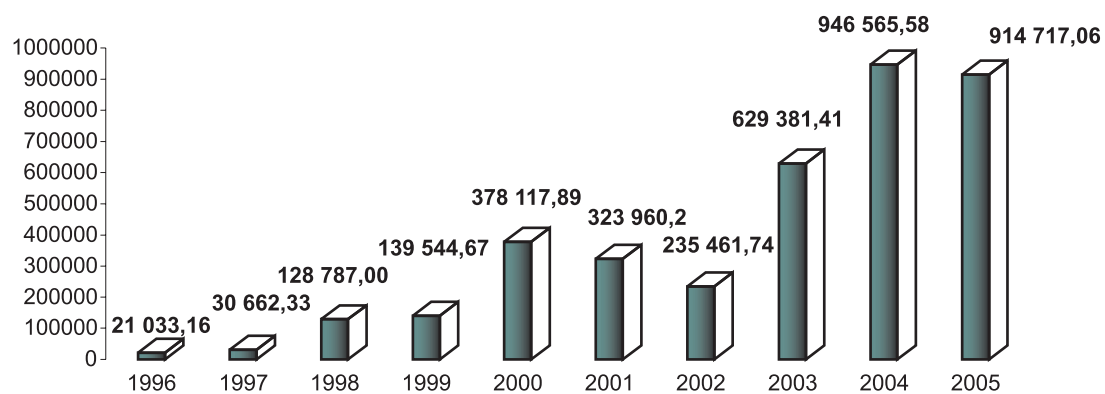
Obě strany mají přístup k informacím týkajícím se využívání fondů euroregionu.

Z členských příspěvků jsou financovány různé struktury euroregionu (např. národní sekretariáty). Příspěvek obcí – členů polského sdružení stanovený v roce 2006 činí 0,40 PLN na jednoho obyvatele ročně a platí se ve čtyřech splátkách, na české straně jsou to 3,00 Kč. Vojvodství a okresy na polské straně a kraje na české straně z hlediska odlišného charakteru členství platí paušální příspěvek stanovený Valnou hromadou členů.

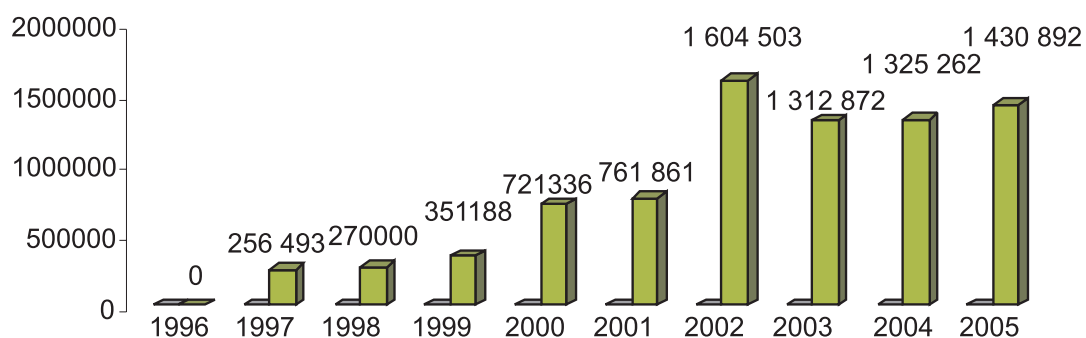
Na obrázku, který prezentuje růst příjmů polské části euroregionu v době dosavadní činnosti, je zřejmý výrazný vliv podpůrných programů zaměřených na přeshraniční spolupráci na strukturu příjmů.

Celkové příjmy polské části euroregionu činily 3 748 231,04 PLN (z toho 2 392 693,75 PLN jsou vnější zdroje příjmů).

Příjmy polské části Euroregionu Glacensis v letech 1996-2005 (v PLN)

Výše členských příspěvků české části Euroregionu Glacensis v letech 1996 - 2005 (v CZK)

Část mapy zajímavostí euroregionu s grafickým zobrazením nejhodnotnějších objektů

